

17. SRPNA

Elán anglického mládí

Druhý zahraniční host — soubor divadelního mládí z Londýna — se dočkal svého představení. A dočkali se i diváci, zvědaví, jak to vlastně s tím ochotnickým studentským divadlem v Anglii vypadá. Kdo podstoupil riziko jazykové přehrady, nelitoval.

Muzikál a ještě studentský je do jisté míry pozoruhodností. Byl však autorem pro mladý soubor koncipován a šit na tělo mládí, kterému se tak dostalo řady vděčných příležitostí se s chutí vyřádit a dělat si legraci sami ze sebe, anglické historie, šlechty, opery atd.

Český divák si pod pojmem muzikál představuje nejspíše ještě My Fair Lady nebo Když je v Římě neděle, které jsou oba spojeny se jmény profesionálních divadel. A ještě je známo, že hrát dobře muzikál je ošidné a těžké, protože vyžaduje od interpretů být hercem, zpěvákem i tanečníkem. Je pochopitelné, že na amatérském jevišti bychom asi nenalezli mnoho tak perfektně vybavených herců. Ale mládí, které žije dnešní dobu, je vybaveno smyslem pro rytmus, rádo tančí a docela určitě, v Anglii, stejně jako u nás, má rádo legraci. Nezávaznou i zavazující, protože divadelní představení potřebuje řád a kázeň.

Divadlo si samo o sobě říká, že je dílnou. Angličané to vzali doslova a v dělné spolupráci režiséra, výtvarníka, klaviristy a všech účinkujících vytvořili představení, které zaujme především svou svěžestí a náramnou radostí ze hry. Velký a postatný podíl má na tom jistě i nosný text a milá hudba (o přestávce si někteří diváci pobrukovali závěrečnou píseň první půle), který se hercům dobře hraje a s chutí zpívá. Při velkých komparsních scénách je jeviště plné života, nikdo tu není zbytečný, každý žije svůj plný život. Jistě ne všichni dokáží režisérův záměr naplnit zcela a beze zbytku, to nelze čekat od tak mladých lidí. Všichni však hrají s nesmírnou chutí a zaujetím.

Hra sama, trvající tři hodiny, klade mimořádné nároky na fyzickou i pěveckou zdatnost. Není divu, že druhá polovina hry leckdy ztrácí tempo a projeví se snadno pochopitelná únava.

Pro účastníky hronovských klubů se představení anglického souboru může stát zdrojem poučení na téma: divadelní dílna mladých amatérů. I když mládí z Londýna hrají jako hosté, budou asi dávat i do širších souvislostí letošní skladby představení. Takové porovnávání může být oboustranně zdravé a podnětné.

-bi-

37.
JIRÁSKŮV
HRONOV



Trojice

Dnes vystoupí tři soubory, které přijíždějí do Hronova s často opomíjenými aktovkami a s málo známou lidovou herou českého baroka. Celý večer, seřazením souborů i dramaturgickým výběrem, neustále o jednotný i myšlenkový profil. Seřazení titulů večera je více méně náhodné, tak jak vyšly z jednotlivých mezikrajových přehlídek.

První ze souborů je z Bratislavy. Divadelko OSMEV je v Hronově poprvé. V minulých letech se věnovalo převážně malým jevištním formám. Pokud u uvedení lidové hry vychází ze současné tendence v našem divadelnictví, jak je známe z řady divadel. Zajímavé je to, že si soubor vybral český text, který je převeden do slovenštiny. Slovenské soubory již na minulých Hronovských prokazovaly značnou dramaturgickou odvahu (vzpomeňme naof. Masopustních her H. Sachse, loňské uvedení Mykytenka a řadu dalších). Uvedení Půti je možno rovněž pokládat za odvážný dramaturgický krok.

Návštěvníci posledních dvou Jirákových Hronovů znají zajímavou práci dalšího bratislavského souboru OB Bratislava-Nivy. Letos přichází soubor a režisér Vajdička s titulem, jehož uvedení by ten, který zná obě předchozí vítězné hronovské inscenace, těžko očekával. Soubor OB Bratislava-Nivy uvedl v letošní sezóně Dykova Krysaře a Čechovova Medvěda. Dokazuje to, že soubor nejde jen jednou, úzce vymezenou cestou, ale že usiluje o rozšíření žánrové i myšlenkové základny svého repertoáru. Setkáme se dnes se známými tvářemi z minulých inscenací, s herci, kteří získali řadu zkušeností na hronovském jevišti. Bratislava se pomalu stává významným místem amatérského divadla a také oba slovenské soubory reprezentují onu mladou stránku letošní ústřední přehlídky.

Ke slovenské dvojici přistupuje další známý soubor, se známými hereckými jmény. Divadlo pro 111 z Českých Budějovic. V roce 1965 uvedlo umělecky převládající hru Gerta Hoffmana Starosta. Československým reprezentoval naše ochotnické divadlo i na zahraničních festivalech (např. festival v jugoslávském Hvaru). Ionescovu aktovku Třetího v dvou souboru nastudoval zároveň s Ionescovou hrou Plešatá zpěvačka. Porota vybrala Třetího ve dvou, které přináší opět další pohled na absurdní dramaturgiu, bohatě v Hronově zastoupenou.

Nastupují dnes do soutěžního klání tři soubory, jejichž dosavadní práce i hry, které uvádějí, silněji zajímavý večer. Ke slovům slavnostního včerejšího uvítání souborů na schodišti Jiráskova divadla je třeba ještě souborům přát úspěšné vystoupení a skutečně vnitřního diváka. —pp—

HRONOVSKÝ ZÁPISNÍK

V pátek 18. 8. 1967 v 18 hodin v Husově sboru cirkve československé bude veřejný koncert klasické hudby a zpěvu. Tento koncert je pořádán mimo program mimodivadelní části 37. JH. Na programu budou díla Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany, Franze Schuberta, W. A. Mozarta, J. K. Kucháře aj. Sólisty: V. Kozěšník, Ingot, E. Čepelka, housle a B. Čermáková, varhany. Zpěv: Jarmila Hasan ab del Vahab, mezzosoprán, Hana Valášková, posluchačka pražské konservatoře, soprán a Milan Fröhlich, baryton.

Páteční setkání ústřední poroty s účastníky diskusních klubů, které se uskuteční ve 14 hodin v ZK MAJ bude mít dvě části. První část uvede Jiří Beneš, jménem poroty 37. JH, a bude hovořit o výběru souborů na Jiráskův Hronov. Druhou část, věnovanou otázkám řízení a organizace amatérského divadla, uvede Miroslav Langášek.

Včera dopoledne se ztratil jednoho z hronovských občanů balíček, ve kterém byly dámské šaty. Balíček byl ztracen před mléčnou jídelnou na náměstí. Žádáme poctivého nálezece, aby balíček odevzdal v naší redakci nebo v informační kanceláři.

NEŽ ZAČNOU »PÚTE«

Novým oborem amatérské dramaturgie jsou dramatické texty lidových her českého baroka. Jedna z nich, česká barokní hra o Janu Nepomuckém se v podání bratislavského souboru dostává i na repertoár 37. Jiráskova Hronova. Baroko (v českých zemích hlavně 17. a 18. století) je období, kdy drama hrálo značnou roli. V době, která takřka nemá román, respektive povídku, má dramatické umění velký význam, protože poskytuje baroknímu umělci nejširší možnost zachytit rytmus doby. Rozvíjí se v několika rovinách. Je to především drama duchovní, které je nejobtížnější — obsahlo největší množství útvarů, od melodramatických recitací až po umně zkonstruované divadelní hry, drama světské, které také obsahuje moralistní zásady, ale odehrává se na světské půdě. Fidi se jejími zákony. Dále to je drama lidové, které má nejen lidové konzumy, ale i tvůrce. Náš zájem vzbuzují hlavně tyto poslední, to znamená lidové hry českého baroka.

Ferdinand Menšík je v úvodu ke své knize Lidové hry velikonoční dělí na hry podle ročních cyklů svátků (hry velikonoční, vánoční atd. — například Hra o narození Krista Pána našeho, Hra o vzkříšení Krista Pána), dále na hry s náměty biblickými (Mojsíš, Saul, David, sv. Josef) a na hry o svatořečených osobách (sv. Dorotě, Barboře i sv. Janu Nepomuckém). K lidovým hrám patří i hry částečné nebo úplně světského rázu jako byla Griselida, Helena, dcera císaře tureckého a Honzík, syn kupce anglického. Oplně samostatnou skupinu tvoří interludia nebo intermedia, scény převážně fraškovitého rázu, jimiž byly prokládány nebo uzavírány hry vážnějších námětů. Důležitá pro praxi je dělení her po stránce formálního charakteru. Tedy na hry liturgické, které byly vázány často na místo před kostelem či na náměstí a hry s typicky občudkovým charakterem, které mají spojitost s kolemdami a pochůzkovými hrami (vánoční a velikonoční koledy, fehořská vojška). Každá z těchto dvou skupin má své charakteristické znaky po stránce stavby i námětu. Skupina her občudkových kupt. postavy pasácké (známých z betlémů), více prostoru pro improvizaci a charakteristický prolog s vlněm.

V divadelních hrách baroka se objevují

nejen námětové a formální inscenační prvky středověku, ale v mnohem drama tohoto období navazuje na řadu prvků, které vznikly v kulturních oblastech cizích. Jsou to jednak prvky z žánrových her školních, (některá interludia Kocmárkova), italské pastorální scény ve výstupech pastýřů v hrách o narození Krista, dokonce zde nalezneme i působení soudobé italské „commedia dell'arte“ (v paní Trampulince ze „Zrcadla masopustu“).

V poměru k našemu dnešnímu inscenování dramatických děl je lidové divadlo jednodušší, nerozlišuje se jevístě a hledístě, divák vstupuje do děje, herci necítí potřebu charakterizovat výtvarně prostor, nové scéně se znázorňují jenom novým seskupením, odchodem, nebo příchodem jedináckých osob. Divadelní nebo hrací prostor se naprosto nesnažil přizpůsobit skutečnému životu a jeho dynamice a statické prostorovým proměnám. Hrál se kdekoliv i když byl zvolený prostor na prkto mimo logiku děje.

Vstup herce na jeviště byl předem dán přesným, ikonografickým určením. Představovali se osoby každému dobře známé, ať z náboženských příběhů, (apostolové, sv. Barbora, sv. Dorota) nebo z ustálených lidových typů (chlubivý voják, hloupý sedlák, hašteřivá žena). Lidové hry byly jednoznačné, bez psychologizujících momentů s jedinou snahou účinně a výrazně interpretovat různá ponaučení a myšlenky. Jsou to významná dramatická a literární díla. Jsou jedním ze stupňů po kterých krácela naše dramatika.

Ačkoli dnes nacházíme lidové hry pro soudobé jeviště, není to po prvé, co vzbudily tento zájem. Již koncem minulého století byly lidové hry objeveny. Svědčí o tom řada studií, které se lidovými hrami zabývaly. Například práce Bohumila Ryby, St. Součka, Břetislava Mikovce, Antonína Podlahy, Šífeji se vyjádřil k této problematice F. Menšík ve svých Prostonárodních hrách divadelních, Zdeněk Kalista v Českém baroku a Selských čili sousedských hrách českého baroka. Josef Hrabák ve své knize Pöbellohorské drama a mnoho dalších. Ten, kdo se chce lidovým divadlem více zabývat, může v těchto dílech najít hlubší a podrobnější počtení. —až



Dětské divadlo na pokračování

Pokračování semináře o dětském divadle přilákalo do sálu ZK MAJ přes šedesát návštěvníků. Jindra Delongová pokračovala v přehledu svých bohatých zkušeností, praktických postupů v práci s dětmi. Dvě hlavní myšlenky je možno podtrhnout: v práci s dětmi se hodně mluví o aktivitě v souboru, aktivita dětí je však uplatněna jen v nácviku technických předpokladů mluvy a pohybu, málo se již děti aktivně uplatňují v dramaturgické i režijní přípravě hry, v poznávání textu. A přece je zde řada forem, jak lze aktivitu dětí v tomto směru vyvolat. Druhým cenným poznatkem je to, že vytvoření zájmu techniky mluvy a pohybu u dětí nemůže být prováděno jen tzv. školským způsobem. Jedině formou hry, soutěže, a Jindra Delongová snesla celou řadu konkrétních dokladů, lze v dětském podvědomí vytvořit smysl pro pohyb. Forma hry, dětské soutěže má své uplatnění i v rozvíjení dětské fantazie, v podobě konkretisace úkolu, jeho postupného rozšiřování. Nelze na několika rádčích vystihnout všechny zajímavé zkušenosti, které Jindra Delongová získala. Nabízí se však myšlenka, že je třeba tyto poznatky zveřejnit, systematicky rozčlenit. Je mnoho těch, kteří s dětmi pracují, jejich zkušenosti jsou minimální, styk s oblastí amatérského divadla mnohde velmi malý. To všechno mluví pro to, abychom se brzy dočkali publikace všech praktických postupů a metod z oblasti estetické výchovy dětí.

—pp—

Několik slov o interpretech včerejšího večerního koncertu

Komorní orchestr Hanuše Wihana Jednotného klubu pracujících v Polici n. Met. byl založen před několika lety po příchodu manželů Imramovských do Police n. M.

V červnu roku 1966 přijal komorní orchestr jméno policejního rodáka Hanuše Wihana a letos již druhým rokem spolupracuje s ním, jako umělecký poradce Wihanův žák, zasloužilý umělec prof. Bohuš Heran.

V uplynulé sezóně uspořádal Komorní orchestr Hanuše Wihana, jehož dirigentem je Miloslav Imramovský, několik koncertů, zajímavých jak dramaturgicky, tak interpretačně. Připomeňme za všechny vánoční koncert ze skladeb českých kantorů, na kterém vedle pěveckého sboru Dalibor z Hronova a sólistů Abdel Hasan Wabah, Svatav Imramovské a Milana Fröhliha spolupůtkoval i národní umělec Beno Blachut. Také oba jarní koncerty orchestru byly úspěšné.

Zasloužilý umělec, profesor JAMU v Brně, Bohuš Heran, patří k nejpřednějším českým violoncellistům tohoto století. Je rodákem z Ústí n. Orli. a letos v únoru

oslavil své šedesátiny. Byl jedním z posledních žáků Hanuše Wihana, profesora pražské konservatoře, jezdil k tomuto slavnému českému violoncellistovi jako mladý hoch do jeho letního sídla v Brandýse n. Orlicí, místa odpočinku i pracovních soustředění Českého kvarteta.

Na Policko přišel profesor Heran před několika málo lety, když hledal klidné místo k příležitostnému odpočinku po celoroční pedagogické i umělecké práci. Našel je v Hlavňově, v rázovité podhorské chalupě a v Polici n. Met. se sešel s nadšenými hudebníky komorního orchestru. Vztahy, které se mezi profesorem Heranem a policejními hudebníky-amatery vytvořily, jsou příkladné a inspirují obě strany. A jestliže se v příštím roce budou moci uskutečnit profesorem Heranem navržené interpretační semináře pro amatérské komorní soubory, které by se konaly právě v Hlavňově či v Polici n. Met., byla by tato spolupráce maximálně dovršena.

Za to vše patří Mistru Bohuši Heranovi naše úcta i vřelé poděkování.

—sk—

Myšlenky našich ochotníků

Redakce dostala několik dopisů, kratších či velmi rozsáhlých. Zveřejňujeme tyto příspěvky, ať vyjadřují dojmy, přání, rozhořčení, chválu. První dopis se znovu vrací ke kabaretu Kočka, jejíž maringotka už dnes na hronovském náměstí nestojí.

Setkání z cesty

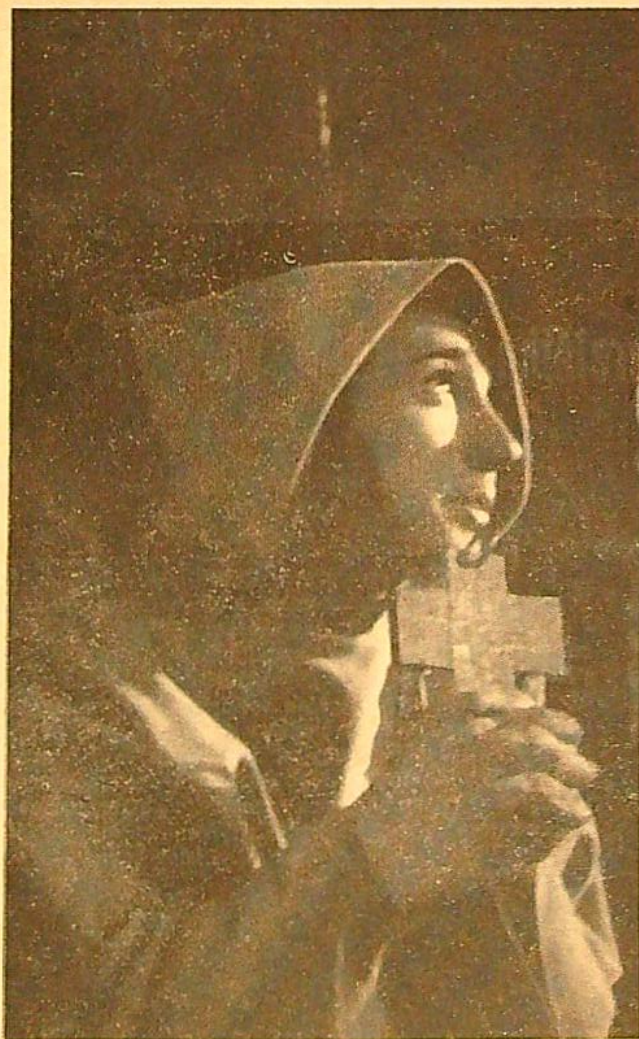
Včera jsem je viděl u benzinové pumpy, tankovali. Dnes je místo po jejich maringotce prázdné. Jsou pryč, vandráci jedni. Vyšli se dál na svou cestu. Je- nomže je vandr a vandr. Hlavní je jít s očima otevře- nými. Tihle to umějí. Okouknou to i ono; i na televizi jim zbyde chvilka. A když se potom s tebou sejdou, mají řeči na dvě hodiny. A písniček, písniček také.

Když si s tebou přes rampu povídají, dovedou být hezky bezohlední. Ale nejsou zlomyslní, to ne. Říkají své jedovatůstky s odzbrojující otevřeností, jen se tak ušklibnou koutkem úst, když vidí, jak's jim naletěl. Mají tě prokouknutého. Drží tě jen tak zlehka za knof- lík, ale nepouštějí. Je vidět, že nejsi první, kdo jim přišel do cesty. Ale pořád je to baví si s tebou povídat, nejsou tím svým putováním ani trochu unaveni.

Dneska jsou tedy pryč, ale to, že je moc pěkné set- kat se s mladými, chytrými lidmi, to ti tobě zůstalo. I když to bylo setkání tak trochu nazapřenou. O půl- noci. Trochu bláznivě. Takové hezké setkání trochu z cesty.

Jiří Mrkvička, Chrudim

Míroslav NETÍK napsal vlastně příspěvky dva. První je věnován M. Fuchsové, staré hronovské ochotnici. M. Netík ji vzpomíná u příležitosti 140 let ochotnického divadla v Hronově. Z dopisu se dovídáme, že paní Fuch- sová hrála plných 65 let a byla velkou sběratelkou dokumentů a památek na ochotnické divadlo v Hronově. V druhém dopise píše o problematice výběru souborů na 37. JH a sděluje: „A tak Jirásek se bude v Hronově hrát 20. srpna po oslavách. (div. soubor uvedl drama- tizaci F. L. Věk). Hronovský soubor se hrou F. L. Věk po oslavách odjíždí na Slovensko do Bánovců n. Bebra- vou, kde s touto hrou zahájí oslavy SNP. V tomto městě není hronovský soubor poprvé — n. p. Tepna má družbu s tímto slovenským městem.“



ROZLUŠTĚNÍ TAJENKY z minulého čísla. Kdo správně a pilně luštil křížovku musil přijít na tuto tajenku:

Že ta naše láska není žádný špás, sejdeme se za rok zas.

DNES

13.00 hodin Rozloučení s anglickým souborem.

19.30 hodin Vítání souboru z Nymburka.
(Patron St. lesy a VDZ Hronov).

JIRÁSKOVO DIVADLO

16.00 a 20.00 hodin

PUTĚ (POUTĚ)

Divadelko Ůsměv Domu pionýrů a mláde-
že Klementa Gottwalda, Bratislava.

A. P. Čechov:

MEDVĚD

Divadelní soubor OB Nivy, Bratislava.

Eugen Ionesco:

TŘEŠTĚNÍ VE DVOU

Soubor divadla pro 111, České Budějovice.

23.00 hodin Beseda souborů s patrony.

HOTEL SOKOL

17.00 hodin Beseda novinářů se zahraničními delegáty.

ZK MAJ SLÁVIE

21.00 hodin Společenský večer.

ZPRAVODAJ 37. JH - Číslo 6. - 17. 8. 67 - Vydává štáb
37. JH - Redakce: Jiří Bílý, Petr Průša, Alice Židlická
Fotografie v tomto čísle Karel Minc.
Tiskne MTZ, provoz Hronov - Cena 50 hal. - N-05*71614